

H R I S T O S A Î N V I A T !

„RĂMĂI CU NOI, DOAMNE...”

80 de ani de la Unirea Basarabiei
cu România

Prăznuim și în acest an de grație, „iară și iară”, Învierea lui Hristos, zi plină de bucurie, de speranță și de lumină. Zi binecuvântată de Domnul, făcută de El special pentru a ne „bucura și a ne veseli într-insă” (Ps. 117, 24).

Zi a păcii și a harului izvorâte din mormântul dătător de viață al celui care „câlcând cu moartea pe moarte” ne-a deschis nouă ușile vieții celei veșnice și a zilei celei neînserate a Împărăției lui Hristos.

Și sufletul nostru, într-o zi ca aceasta în care din mormânt a răsarit ca dintr-o „cămară Mirele Hristos”, cu siguranță că ar fi tentat să spună împreună cu cei doi ucenici Luca și Cleopa care s-au întâlnit cu Iisus cel înviat în ziua de Paști, cuvintele rostite de către ei „Rămăi cu noi, Doamne, că este spre seară și s-a plecat ziua” (Luca 24, 29).

Cei doi ucenici deși aveau ochii ținuți ca să nu-l cunoască L-au descoperit pe Iisus cel viu „întru frângerea pâinii” (Luca 24, 35), și cuprinși de bucurie au vestit tuturor că într-adevăr Domnul a înviat din morți.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — cuvânt și invocare care a străbătut veacurile de atunci încocoace și care este valabilă pe deplin și astăzi.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — căci s-a plecat ziua, o expresie poetică de o frumusețe inegalabilă care exprimă tot dorul sufletesc al omului după Dumnezeu, după Bine, Adevăr și Frumos ca însuși ale Creatorului.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — spunem și noi astăzi, care trăim într-o lume ce parcă în tumultul și văltoarea grijilor cotidiene l-a uitat pe Dumnezeu, și care simțim nevoia de a fi aproape de El și împreună cu El căci de la Dânsul ne poate veni „toată darea cea bună și tot darul cel desăvârșit” (Iacob 1, 17).

Și numai la El putem găsi odihnă sufletelor noastre.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — rostim și noi astăzi, cuprinși de teama și de nesiguranța ce ne înconjoară în viața de zi cu zi și cu ochii ațintiți la Iisus „începătorul și pînitorul credinței noastre” căutăm cele cerești și pacea care covârșește toată mintea.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — glăsuim astăzi plini de bucurie duhovnicească în această sfântă și mare zi a Învierii Domnului și cerem ca Hristos cel înviat să fie de-a pururi cu noi, ocrotindu-ne, povățuindu-ne și îndemnându-ne spre tot lucrul cel bun și folositor lui Dumnezeu și oamenilor.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — strigă de bucurie dar și de încredere către Domnul în această zi a Paștilor pe care am dori-o să fie veșnică, iar lumina Învierii să strălucească mereu în inimile și în sufletele noastre.

Și dacă îi vom adresa cu credință, cu nădejde și cu dragoste această rugămintă, cu siguranță că El, Cel care ne-a făgăduit să fie cu noi „până la sfârșitul veacurilor” (Matei 28, 19), va rămâne cu noi și noi cu El, și va veni și își va face sălaș în inimile noastre și prin El intrarea Sf. Treime va fi cu noi.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — au rostit acum aproape 2000 de ani cei doi ucenici călători într-o zi de Paști cu Necunoscutul care era Iisus.

„Rămăi cu noi, Doamne...” — rostim și noi astăzi, călători pe marea cea înspumată a acestei vieți și care călătorim mereu cu „Necunoscutul” Iisus alături de noi, dar ochii noștri sunt ținuți de păcate și de fărâdelegi și de viața dezordonată pe care o ducem să nu-L cunoaștem.

Și astfel El rămâne un veșnic „Necunoscut” care ne așteaptă pe toți pentru a ni se descoperi și a ni se dărui mai ales în Taina Sfintei Împărtașanii în cadrul Sfintei Liturghii.

Ziua de Paști poate fi pentru fiecare dintre noi un bun prilej de a-l descoperi pe Hristos „Necunoscutul” care este mereu alături de noi, și mai ales de a-l descoperi „întru frângerea pâinii” prin care vâul neștiinței se va lua de pe ochii noștri, și vom vedea slava lui Dumnezeu.

Să-l rugăm pe Domnul Hristos cel înviat, în aceste zile luminoase ale Paștilor, să fie de-a pururi cu noi, să căutăm să prăznuim așa cum se cuvine această măreață „sărbătoare a sărbătorilor și praznic al praznicelor”, și petrecând-o în „laude și în cântări duhovnicești” (Efe-seni 5, 19), vom dobândi veșnicele bunătăți și „ceea ce ochii n-a văzut și urechea n-a auzit și în inima omului nu s-a suit” (I Cor. 2, 9).

Tuturor un creștinesc salut pascal de bucurie și speranță!

H R I S T O S A Î N V I A T !
A D E V Ă R A T A Î N V I A T !

† VISARION RAȘINĂREANU
Episcop-vicar
Sibiu

„Învierea lui Hristos văzând...”

„Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sântului Domnului Iisus, Unuia celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă Învierea Ta o laudăm și o mărim; că Tu ești Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu știm; numele Tău numim, Veniți, toți credincioșii, să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos. Că iată, a venit prin Cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, laudăm Învierea Lui, că răstăgăne răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.”

Cine n-a auzit cântându-se acest stih duminică, la utrenie, în timp ce credincioșii se închină și sărută Sfânta Evanghelie, așezată de către preot pe tetrapod, în mijlocul bisericii, îndată după citirea uneia dintre pericopele evanghelice despre Învierea Mântuitorului? Cine nu s-a minunat de frumusețea teologiei ei în care Învierea și Crucea lui Hristos ne sunt arătate pe rând și deodată? Ne închinăm Crucii și laudăm Învierea; ne închinăm Învierii și ne bucurăm de Cruce. Cu o și mai puternică cutremurare această cântare răsună în dimineața Învierii, alături de celelalte dum-

nezeiești cântări ale canonului utreniei. Citirea evanghelică duminicală și Icoana Învierii din fecădura Evangheliarului nici nu sunt decât raze ale Luminii care răsare în această zi din mormânt. Aici este izvorul vieții și nemuririi, de aici și mărturia Bisericii pe parcursul unui an întreg și de-a lungul veacurilor.

Poate că, plini de emoția doxologiei, nici nu mai luăm aminte la un „amănunt” al ei. La răscrucea primului mileniu al erei creștine cu cel de-al doilea, într-un cuvânt adresat monahilor săi în vremea Cincizecimii, Sfântul Simeon Noul Teolog spunea: „Cei mai mulți oameni cred în Învierea lui Hristos, dar foarte puțini sunt cei ce o și văd în mod limpede... Căci nici preșfânta cântare... nu spune „Învierea lui Hristos crezând” ci „Învierea lui Hristos văzând...”.

Cum, deci, Duhul Sfânt ne îndeamnă să zicem acum „Învierea lui Hristos văzând”, ca unii care am văzut-o deși nu am văzut-o, de vreme ce Hristos a înviat odată acum o mie de ani, și nici

(Continuare în pag. a 3-a)
SEBASTIAN MOLDOVAN

Ziua Învierii - ziua speranței

H R I S T O S A Î N V I A T !

Cu ajutorul lui Dumnezeu, după ce am străbătut așa cum se cuvine calea Sf. și Marelui Post al Paștilor, am ajuns cu bucurie să prăznuim iarăși, și în acest an, în liniște și pace, Ziua mult dorită și mult slăvită a Învierii Domnului, Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, „al praznicelor praznic și sărbătoare a sărbătorilor”.

După ce am fost alături sufletește de Domnul în Săptămâna Sfântă a Patimilor, făcându-ne și noi părtași sfintelor sale suferințe; după ce am văzut cu ochii minții prinderea, judecarea, răstignirea și îngroparea dumnezeiescului nostru Înviător, iată că ne-a sosit astăzi tuturor prilej de aleasă bucurie duhovnicească căci Domnul a înviat din mormânt.

Și precum în dimineața Învierii, acum aproape 2000 de ani femeile mironosițe au binevestit tuturor celor din Ierusalim și din împrejurimi marea veste că „Hristos a înviat”, tot așa, de atunci încocoace în Duminică Învierii, în fiecare început de primăvară Biserica străbună ne reamintește tuturor credincioșilor ca evenimentul Învierii Domnului a avut într-adevăr loc și că el a încununat lucrarea divino-umană a Fiului lui Dumnezeu cel întrupat.

Cu o bucurie nestăpănită, cu inima și cu sufletul încărcate de o vie emoție cântăm imnul de biruință, ce consfințește biruința vieții asupra morții: „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte câlcând și celor din morminte viață dăruindu-le”.

În loc de orice salut, transmitem fraților noștri celor de o credință cu noi, celor de aproape și celor de departe, marea veste: Hristos a înviat și pe care ei ne-o confirmă cu același entuziasm: „Adevărat a înviat”. Răspunsul acesta nu este altceva decât o mărturie de credință și el ne preface pe toți în niște mărturisitori ai lui Hristos și ai Învierii Lui după cuvântul Mântuitorului: „Tot cel ce mă va mărturisii pe Mine înaintea oamenilor, pe acela și Fiul Omului îl va mărturisi înaintea îngerilor lui Dumnezeu” (Luca 12, 8).

Prin Învierea Lui din morți, Mântuitorul Hristos și-a dovedit

incă o dată dumnezeirea și puterea Sa și în același timp a demonstrat că Dumnezeu are stăpânire asupra vieții și asupra morții, și mai mult, Învierea lui Hristos ne este tuturor o garanție sigură și evidentă a nemuririi noastre căci dacă El, Dumnezeu și om fiind, a înviat înseamnă că și noi cu toții vom învia.

Acest mare adevăr l-a arătat și l-a susținut cu putere Sf. Apostol Pavel, apostolul neamurilor, atunci când după ce s-a întâlnit cu Hristos cel înviat pe drumul Damascului, le scria Corintenilor: „Dacă Hristos a înviat din morți, atunci cum de zic unii din voi că nu există învierea morților” (I Cor. 15, 12).

Toți Apostolii de fapt s-au declarat martori ai Învierii lui Hristos, așa bunăoară Sf. Apostol Petru spunea contemporanilor săi dar și nouă celor de astăzi că: „Pe acest Iisus, Dumnezeu L-a înviat și la aceasta noi cu toții suntem martori” (Fapte 2, 32).

Învierea a fost un fapt real, n-a fost o amăgire, nici o iluzie, nici o părere a unora, ea a fost un fapt evident încât Sf. Petru și Sf. Ioan Evanghelistul, ne relatează cartea Faptelor Apostolicilor, spun cu tărie: „Noi nu putem să nu grăim cele ce am văzut și am auzit” (Fapte 4, 20), adică despre Hristos cel înviat.

Credința în Înviere ne dă tuturor celor ce credem în ea mângâiere. Ne dă echilibru sufletelor și minților noastre. Ne face să ne conducem pe cei dragi ai noștri adormiți întru nădejdea Învierii până la pragul mormântului conștienți de faptul că ei acolo, dincolo o sunt împreună cu Hristos, izvorul vieții și al nemuririi.

Credința în Înviere ne dă tuturor speranța în viața cea de apoi și această credință se află la baza tuturor rugăciunilor pe care noi le facem pentru cei plecați dincolo și a tuturor actelor

(Continuare în pag. a 2-a)

Al vostru, al tuturor de tot binele voitor și pururea rugător către Domnul cel înviat,

Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALĂ

Arhiepiscop al Sibiului și Mitropolit al Ardealului, Crișanei și Maramureșului

șitul dominației lor în Basarabia rușii nu au permis nici cea mai slabă dezvoltare a culturii românești, nu au lăsat să se tipărească nici un ziar în limba română; nu au dat voie nici unei cărți românești să treacă granița Prutului.

La începutul anului 1917, și românii basarabeni au fost cuprinși ca, de altfel, toate popoarele din Imperiul Țarist, de frenezia mișcărilor revoluționare. În aprilie 1917, la doar câteva săptămâni de la abdicarea țarului, ei au votat într-o adunare de la Chișinău o moțiune, cerând autonomia provinciei Basarabia și alegerea unei adunări legislative. Cei 105 ani de ocupație rusească își puseseră o așa de puternică amprentă asupra lor, încât, în aceste prime momente ale mișcărilor din Basarabia, românii de acolo nici nu-și puneau problema separării de Rusia, propunând o Republică Moldovenească autonomă în cadrul unei federații ruse.

Cei care au dat un impuls național mișcărilor sociale basarabene au fost prizonierii de război ardeleni și bucovineni aflați în Basarabia. Aceștia au procurat o tipografie cu litere latine și au editat ziarul Ardealul, condus de fruntașul transilvănean Onisifor Ghibu. Tot prizonierii ardeleni și bucovineni au organizat cursuri de istorie, geografie și cântece populare românești pentru învățătorii din Basarabia, reușind să redeștepte conștiința națională.

Tot în aprilie 1917 a luat ființă primul partid românesc din Basarabia, Partidul Național Moldovenească, condus de Vasile Stroiescu, Pan Halippa, Vladimir Herța și Onisifor Ghibu. În luna august a aceluiași an a luat ființă cel de-al doilea partid românesc din Basarabia, anume Partidul Țărănesc, cu un program social-economic privind țărănimea.

Dar evenimentele politice păreau contrare mișcărilor de eliberare națională a românilor basarabeni. În luna iunie a anului 1917, Ucraina s-a constituit ca stat propriu, revendicând și teritoriile românești dintre Prut și Nistru. În aceste condiții, conducătorii basarabeni au purtat discuții cu guvernul lui Kerenski și au obținut recunoașterea proclamației unei republici autonome moldovenești.

La 20 octombrie 1917 s-a deschis la Chișinău un Mare Congres Ostășesc, la care au participat 500 persoane, reprezentând cea 300 000 soldați basarabeni. Acest congres a aprobat crearea unei oștiri naționale moldovenești și convocarea unui parlament regional, numit Sfatul Țării. Acesta și-a început activitatea la 21 noiembrie/4 decembrie 1917, fiind alcătuit din 150 deputați (105 moldoveni, 15 ucrainieni, 13 evrei, 7 ruși, 3 bulgari, 2 germani, 1 polonez, 1 armean, 1 grec, 2 găgăuzi), sub președinția profesorului universitar din Petrograd Ion Inuceț. La 2/15 decembrie

(Continuare în pag. a 2-a)

Drd. PAUL BRUSANOWSKI

Sf. mare mucenic Gheorghe

A trăit în secolul III al erei creștine, fiind originar din Capadocia — Asia Mică, fiu al unei familii de ofițer roman și a fost crescut din tinerețe în credința creștină.

De timpuriu a îmbrățișat cariera armelor ajungând general în armata crudului împărat Dioclețian, mare persecutor al Bisericii Creștine.

În anul 303 în Nicomidia tânărul Gheorghe a stat pe față împotriva poruncilor împăratului de a prigoni pe creștini, declarând că și el este următor al lui Hristos.

A fost închis și chinuit pentru a se lepăda de credința creștină dar la toate acestea a rămas neclintit. A reușit prin tăria credinței lui să o convertească chiar și pe împărăteasa Alexandra care va primi botezul și apoi va fi și ea martirizată pentru Hristos.

A făcut multe minuni care au atras la Hristos pe mulți dintre cei care erau de față la pătimirile sale.

În cele din urmă împăratul a poruncit să i se taie capul și într-o zi de 23 aprilie a anului 303, Sf. Gheorghe a primit cununa cea nevestejită a muceniciei.

Biserica Creștină i-a acordat titlul de „megalos martiros” — mare mucenic și pe cel de „purător de biruință”.

Sfintele sale moaște se păstrează în localitatea Lydda (Lod) din Israel unde sunt venerate de către creștinii veniți din toate părțile pentru a se închina mormântului și racliei cu Sf. sale moaște și a-i cere ajutor.

Numele și icoana Sf. Mare Mucenic Gheorghe sunt cunoscute și răspândite în toată lumea creștină. Biserica îl preamărește în slujbe de o frumusețe înaltătoare. Există țări care l-au ales ca patron, orașe care îi poartă numele și nenumărate biserici au fost închinare în cinstea lui și mulți creștini îi poartă cu drag numele. Sf. Gheorghe este deopotrivă patronul armatei cât și al tineretului creștin.

Să-l invocăm și noi pe Sf. Mare mucenic Gheorghe, purtătorul de biruință, să ne fie în ajutor în vremea vieții noastre și să ne facă și pe noi părtași virtuților pe care le-a prețuit el: curăția, curajul, bunătatea și dragostea față de Crucea lui Hristos și să-i strigăm zicând:

„Ca un izbăvitor al celor robiți și celor săraci folositor, neputincioșilor doctor, conducătorilor ajutător, purtătorule de biruință, Mare Mucenic Gheorghe, roagă pe Hristos Dumnezeu să măntuiască sufletele noastre”.

R.

Metode și mijloace de realizare a Apostolatului social

Între mijloacele de realizare a Apostolatului social, în primul rând se situează activitatea predicatorială sau omiletică. Se afirmă, pe bună dreptate, că „ceea ce caracterizează activitatea preoției noastre, și în acest domeniu, este întoarcerea la izvoare, și în primul rând la Sfânta Scriptură. Predica veche era de multe ori, o frazeologie steampă care acoperea lipsa de conținut biblic și patristic, ancorând astfel în domeniul subiectivismului neroditor sau pescuitor de efecte ieftine, de moment. La aceasta se adăuga și lipsa unei literaturi de specialitate.

lor cu drepturi și datorii egale...” scrie preotul prof. Ene Braniște într-un frumos studiu consacrat funcției sociale a cultului divin ortodox. Tocmai cultivarea conștiinței sociale, a conștiinței că aparține unei colectivități, unui popor, omeniții întregi de care te simți legat prin rugăciunea făcută de unii pentru alții, Biserica se roagă pentru pacea a toată lumea, deci nu numai a unui singur popor. Dar, pentru a se putea realiza pe deplin această valoare socială a Sfintei Liturghii, ea trebuie să fie explicată credincioșilor. Predica liturgică trebuie să fie mereu prezentă pe amvonul bisericii, lămurind cuprinsul Sfintei Liturghii și al Sfințelor Taine, rostul gesturilor și al simbolurilor liturgice și mai ales lucrarea ei mântuitoare de suflete.

Predica nouă se inspiră bonat din Sfânta Scriptură și din Sfinții Părinți ai Bisericii, ca și din realitățile mediului înconjurător. Un teolog al nostru (Pr. prof. Grigore Cristescu) a formulat directivele predicii noi în următoarele patru puncte: 1. Predică din bogăția Sfintei Scripturi și a sfințelor slujbe; 2. Predică adevărată fundamentale ale creștinismului; 3. Predică din profunzimea propriei tale vieți; 4. Inspiră-te în predica ta din realitățile vremii în care trăiești. „Îndeosebi această recomandare din urmă a devenit caracteristica cea mai de seamă a predicii de azi în Biserica noastră. Nu trebuie uitat însă niciodată că predica verbală, spre a fi roditoare, eficientă, trebuie completată cu predica prin fapte. Așa a fost predica Mântuitorului, a Sfinților Apostoli și a Sfinților Părinți, așa trebuie să fie și predica de azi. Părintele profesor Dumitru Belu a închinat acestui adevăr un studiu întreg de o mare valoare practică, intitulat *Predica prin exemplu personal* (Cf. B.O.R., nr. 5/1954) care ar trebui citit și meditat deseori de fiecare preot. Sunt arătate în acest studiu o serie întreagă de considerații biblice, patristice și de actualitate care pledează pentru acoperirea propovăduirii de pe amvon cu o ținută preotească demnă din toate punctele de vedere”.

Strâns legată de cultul divin în Biserica Ortodoxă Română este cântarea omioană. Ea este una dintre metodele cele mai eficiente pentru realizarea scopului liturgic al cultului divin, o metodă de lucrare în cadrul Apostolatului social al Bisericii. Ea păstrează o glorioasă tradiție muzicală atestată atât de Sfânta Scriptură cât și de Tradiția sfântă. A fost o vreme când unii considerau cântarea în comun o influență protestantă sau o inovație a timpurilor noastre. Sfântul Sinod al Bisericii noastre, în ședința din 5 octombrie 1950, printre alte hotărâri înțelepte, a pus în sarcina slujitorilor Bisericii, datorită de a învăța pe credincioși cântările sfințelor slujbe și cu deosebire răspunsurile la Sf. Liturghie. Acel dintre preoți care au încercat să introducă sau să consolideze această metodă pastorală au putut culege roade duhovnicești din cele mai alese. Trebuie să subliniem puterea cântării bisericești de a potoli patimile, de a da odihnă și pace sufletelor. Cântarea bisericească este un factor de mare însemnătate pentru unitatea credincioșilor. Sfântul Vasile cel Mare scrie: „Cine oare mai poate fi socotit vrăjmas al altuia atunci când își unește glasul la un loc cu el pentru a da laolaltă laudă lui Dumnezeu?” Este o datorie de prim ordin a tuturor preoților și cântăreților bisericești de a cultiva cu dragoste și cu răbdare inițierea credincioșilor în cântarea bisericească, în primul rând a răspunsurilor liturgice, a neasemnatelor privesne, tropare și condace.

Un alt mijloc de mare însemnătate în lucrarea pastorală a preoției ortodoxe române, îl constituie cultul divin prin care înțelegem „totalitatea formelor instituite de Iisus Hristos și de Biserica prin care se exteriorizează religia internă”. Ceea ce este important în cultul divin ortodox este faptul că legătura dintre Dumnezeu și om nu se realizează numai vertical, de sus în jos, ci și orizontal, adică în funcție de aproapele, de care se simte legat în strădanile sale spre mântuire. Se exclude astfel individualismul și se realizează unitatea în dragoste între credincioși.

Sfânta Liturghie mai are și un caracter agapic. Ea adună în jurul aceluiași potir pe toți credincioși într-o simfonie splendidă a iubirii frățești. Primii creștini se numeau frați, apelativ care a rămas până în zilele noastre la începutul pericopei de la Apostol. „Sfânta Liturghie cultivă o conștiință a egalității tuturor oameni-

Ziua Învierii — ziua speranței

(Urmare din pag. 1)

de milostenie pe care le facem în și pentru numele lor.

Credința în Înviere este cea care ne dă tuturor liniște și mângâiere și sentimentul că suntem în comuniune cu cei adormiți ale căror suflete sunt vii, pentru că au crezut în Hristos cel viu după Înviere, și care au nevoie de ajutorul, de cuvântul, de gândul și de iubirea noastră, iar el la rândul lor dăruindu-ne aceeași dragoste întru Hristos.

Credința în Înviere ne dă tuturor certitudinea că această încredere a noastră nu este zadarnică, că nu moartea are ultimul cuvânt, că nu ea împărățește în veci, ci că prin Înviere Domnul celui tristefea și durerea pentru cei plecați din această viață se prefacă în bucurie și speranță.

Credința în Înviere ne trece de pe culmile disperării — vorba unui filozof — pe culmile speranței. Ne dă certitudinea că n-am apărut la întâmplare în lume, că nu trăim întâmplător și că nici nu murim întâmplător. Și ne mai învață ceva. Că nu cu moartea se încheie viața, ci cu Dumnezeu, izvorul vieții care ne așteaptă pe toți întru Împărăția Sa.

„Acum toate s-au umplut de lumină și cerul și pământul și cele de dedesubt”, cântă plină de bucurie Biserica și împreună cu ea cântăm și noi, poporul lui Dumnezeu, preaslăvindu-l pe Cel ce a înviat a treia zi din mormânt.

„Astăzi prăznuim omorârea morții și începătura altei vieți veșnice”, și întreaga făptură cea văzută și nevăzută se bucură și tresaltă că Hristos Domnul începător al celor adormiți s-a făcut și pe toți ne-a trecut „din moarte la viață și de pe pământ la cer”, făcându-ne să devenim cu adevărat: „părtași ai dumnezeieștii firi”, după cuvântul Sf. Apostol Petru.

Am ascultat cu tristețe în cadrul Sf. Slujbe din Săptămâna Patimilor care a trecut, toată istorisirea și toată drama Patimilor Domnului.

Am văzut că deși Mântuitorul îi prevenise de multe ori pe Ucenicii Săi, că: „Ful Domnului se va da în mâinile oamenilor și-L vor ucide, iar după ce-L vor omori, a treia zi va învia” (Marcu 9, 31), ei totuși nu au înțeles acest lucru. Unii l-au tăgăduit, precum Petru, cel care, deși se făgăduise să fie cu Iisus până la moarte, s-a lepădat cu jurământ, și, cuimea, în fața unei slujnice zicând: „Nu cunosc pe Omul acesta” (Matei 26, 72), iar alții l-au părșit tocmai în acele momente grele, „de frica iudeilor” (Ioan 20, 19).

Declarația lui Iisus că El va învia nu l-a convins pe ucenicii, și aceasta pentru că era ceva prea greu de înțeles pentru ei, ceva ce părea împotriva rațiunii și împotriva a ceea ce știau ei că se întâmplă cu cei morți, după ce au trecut pragul mormântului.

În planul cel veșnic al lui Dumnezeu însă învierea lui Hristos

era prevăzută în fapt după o moarte adevărată, constatată și controlată și după o îngropare făcută de Iosif cel cu bun chip, și după o ședere de trei zile în mormântul săpat în stâncă.

Iisus trebuia să moară în văzul tuturor și să învieze de asemenea tot în văzul tuturor, cu martori care să spulbere orice îndoială asupra minunii petrecute atunci.

Mântuitorul trebuia să-și încununeze propovăduirea și activitatea sa ca Dumnezeu și ca Om, arătând că El vine trimis de sus, de la Tatăl, printr-un fapt extraordinar, iar acesta nu putea fi altul decât Înviere. Sa din morți, ca să ne demonstreze tuturor că sufletul nostru este nemuritor, că Dumnezeu este Stăpânul Vieții și al morții, și că El, Iisus era cu adevărat Fiul lui Dumnezeu.

Fără evenimentul Învierii, ucenicii nu l-ar fi socotit a fi Dumnezeu și l-ar fi uitat repede, chiar dacă l-au iubit și l-au ascultat cu drag învățătura Sa. Fără evenimentul Învierii, Iisus ar fi rămas doar un simplu om, cel mult un prooroc, iar învățătura Lui ar fi fost asemenea unui sistem filozofic și moral, interesant și înalt, dar omenesc și nu dumnezeiesc.

Fără faptul Învierii lui Hristos din morți, religia creștină n-ar fi existat, ea nu s-ar fi răspândit „până la marginile pământului” (Fapte 1, 8), Biserica ca și trup tainic al Domnului nu s-ar fi întemeiat și n-ar fi durat până la sfârșitul veacurilor, cea pe care nici „porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18), nici un martir, începând de la Ștefan, întâiul mucenic, nu și-ar fi dat viața pentru Hristos și pentru Evanghelia Sa.

Învierea a fost constatată de martori oculari. Sf. Apostol Pavel îi enumeră pe rând: femeile mironosițe, venite dis-de-dimineț la mormânt, Sf. Apostol Petru, cei unsprezece apostoli, Sf. Apostol Toma, care-l mărturisește pe Iisus a fi: „Domnul meu și Dumnezeuul meu” (Ioan 20, 28), apoi mai bine de cincisute de frați, „dintre care cei mai mulți trăiesc până acum” (1 Cor. 15, 6) și apoi chiar Pavel care-l întâlnește pe Hristos cel înviat în drum spre Damasc.

De la acești martori ai Învierii, prin Sf. Scriptură a Nouului Testament și prin Sf. Tradiție, adevărul Învierii ne-a fost transmis și nouă din generație în generație, noi primindu-l prin credință și luminându-ne viața de zi cu zi prin el.

Știind că Iisus a înviat, credem în El și în toată învățătura Lui, iar Ziua Învierii este pentru noi Ziua bucuriei și a speranței.

„Cerurile după cuviință să se veselească și pământul să se bucure. Și să prăznuiască toată lumea cea văzută și cea nevăzută; că a înviat Hristos, Bucuria cea veșnică”, ne spun imnele liturgice, ce se cântă în această noapte Sfântă și măntuitoare a Paștilor.

Știind că Iisus a murit și a înviat credem că și noi vom învia

pentru că la temelia credinței noastre se află tocmai faptul Învierii lui Hristos după cuvântul Sf. Apostol Pavel: „dacă Hristos n-a înviat, atunci zadarnică e propovăduirea noastră, zadarnică și credința noastră” (1 Cor. 15, 14).

Învierea Domnului este întâi de toate bucurie. Mântuitorul s-a adresat femeilor mironosițe în dimineața Învierii, cu aceste cuvinte: „Bucurați-vă!” (Matei 28, 9). Ce alt cuvânt mai frumos, mai expresiv și mai adevărat decât acesta ar fi putut găsi?

Iar apostolilor li s-a adresat prin alt cuvânt, la fel de frumos și de adevărat: „Pace vouă!” (Luca 24, 36). Învierea aduce pace în sufletele și în mințile omenștii insetate după Dumnezeu.

Să ne fie și nouă această mare sărbătoare a Sf. Paștilor: „care au deschis nouă ușile raiului și care sfințesc pe toți credincioșii” un indemn spre o mai mare apropiere a noastră de Dumnezeu, de Biserica Sa cea sfântă și un indemn spre toată fapta cea bună.

Să petrecem după tradiția noastră creștinească și românească aceste sfinte zile de sărbătoare, să fim cu dragoste și cu afecțiune față de toți oamenii și mai ales să participăm cu evlavie la sfințele slujbe din Săptămâna Luminată, să ne înmulțim rugăciunea, smerenia și fapta cea bună pusă în slujba semenilor noștri și mai ales față de cei aflați în nevoi și suferințe, față de cei singuri și sărmani, față de cei aflați în închisori, în orfelinăte, în azile și spitale.

Să-l cercetăm pe aceștia în aceste zile ale Paștilor și să le ducem și lor vestea cea mare a Învierii Domnului, să-i mângâiem sufletește, în așa fel ca ei să simtă că noi suntem frații lor și le stăm în ajutor.

Să lertăm din inimă celor care ne-au greșit și ne-au făcut suferință. Să ne luminăm cu prăznuirea și așa cum ne îndeamnă Biserica: „unul pe altul să ne îmbrățișăm, să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi și să lertăm toate pentru înviere”.

Duceți în familiile Dumneavoastră și ale tuturor binecredincioșilor creștini vestea Învierii lui Hristos, precum au dus-o mironosițele în duminica Paștilor, cu aceeași credință și cu același entuziasm și fie ca ea să rodească în viața fiecăruia izvor de pace, de dreptate, de dragoste și de binecuvântare.

Vă fac tuturor urări de sănătate, de bună sporire întru toate, de pace și înțelegere în familie, iar Hristos cel înviat să binecuvânteze Țara și Biserica noastră și întreaga lume.

Cu aceste simțăminte Vă salut și eu pe toți în această sfântă și împărtășindu-vă odată cu binecuvântarea mea arhierescă vestea cea mare pe care vă îndemn s-o transmiteți cu credință tuturor că:

„Hristos a înviat”

Spre Sabat

Bine-cuvântată tie clipa când mila Domnului a scoborât peste mine ca o pădure de crini, ca o ivire de nuferi... Am priceput că rostul este ACOLO în văl de Lumină vedere... Sionul la picioare covor... Ierusalimul colier la grumaz Învierea atingere a buzelor, desfătate în grânare-Cuvânt Hristos a înviat! Din morți Hristos a înviat... Ducând Alesul spre SABAT. DAN BODEA

80 de ani de la Unirea Basarabiei

(Urmare din pag. 1)

1917 a fost proclamată Republica Democratică Moldovenească, puterea executivă fiind atribuită unui consiliu de directori (guvern) condus de Ion Inuceț.

Însă misiunea acestui consiliu a fost deosebit de grea, în condițiile în care Basarabia era confruntată cu cetele de soldați cruzi dezertori care prădau gospodăriile țărănești, care amenințau și ucideau pe toți care le stăteau în cale. S-au creat chiar forțe armate bolșevice care au instaurat un regim de teroare, prinzând și câțiva deputați din Sfatul Țării. În aceste condiții, o mare parte din deputați s-au refugiat din Chișinău, pentru ca să-și salveze viețile. Dar cei mai activi dintre deputați au alcătuit un bloc moldovenesc care a trimis o delegație la Iași, rugând guvernul român să trimită forțe armate care să restabilească ordinea și să apere viețile cetățenilor. Guvernul român a trimis în Basarabia 4 divizii (două de infanterie și două de cavalerie), care au intrat în Chișinău la 13/27 ianuarie 1918. Forțele bolșevice s-au retras spre Tighina, unde au fost anihilate la 7 februarie.

În noile condiții, viața politică din Basarabia și-a putut continua cursul. În Sfatul Țării se desclărau două tendințe politice: una de păstrare a autonomiei republicii, în granițele unei federații

ruse (susținută de rusofoni, evrei și găgăuzi); cea de a doua de declarare a independenței față de Rusia (susținută de moldoveni). La 24 ianuarie 1918 această a două tendință a triumfat, fiind proclamată independența Republicii Moldova.

Dar independența unei țări așa de mici, amenințată de Ucraina cu anexarea, era greu de menținut. Tocmai de aceea, la 27 martie/9 aprilie Sfatul Țării a votat unirea provinciei cu România (s-au împotrivit 2 ucrainieni și un bulgar, iar alți 36 de deputați s-au abținut). Actul de unire al Basarabiei cu Patria Mamă a fost ratificat de regele Ferdinand prin decretul din 9/22 aprilie 1918 și recunoscut de Consiliul Suprem al Conferinței de pace de la Paris la 3 martie 1920.

În felul acesta, teritoriul dintre Prut și Nistru a revenit la Patria din care a fost smuls cu 106 ani în urmă de cel mai perfid vecin al României.

Au urmat, în lunile noiembrie-decembrie ale anului 1918, unirile celorlalte provincii românești. La 15/28 noiembrie 1918 Consiliul Național Român din Cernăuți a votat unirea Bucovinei cu România, iar la 18 noiembrie/1 decembrie cei peste 100 00 de români ardeleni adunați la Alba Iulia proclamau unirea pe veci a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Patria Mamă.

★

Apostolatul social poate fi promovat cu succes și prin mijlocirea și ajutorul bunilor credincioși insufleteți de zel și de iubire de Biserica, de membrii unor Asociații religioase, cum este Frăția Ortodoxă Română, Asociația Tinerilor Ortodocși Români (ASCOR) și, îndeosebi Asociația Oastea Domnului care și-a dovedit atașamentul și sprijinul față de Biserica noastră și în timpul stăpânirii atee, precum și azi când, cu toată defecțiunea unor elemente atrase de prozelitismul unor secte și confesii neoprotestante, rămân aceiași buni credincioși ai Bisericii, legați de Tradiția sfântă a Bisericii. Este de sine înțeles că apostolatul mirenilor nu se substituie apostolatului clerului și nici nu se poate desfășura fără concursul și îndrumarea clerului; căci, deși toți credincioșii botezați în numele Sfintei Treimi, sunt „preoție împărătească, neam sfânt” (1 Petru II, 9), clerul reprezintă ierarhia sacramentală, preoția propriu-zisă, careia Mântuitorul i-a încredințat întreaga sa slujire în Biserica. Preotul cu zel pastoral va trebui să știe cum să-și apropie credincioșii, cum să îndrume și să canalizeze energia și dragostea lor pilduitoare spre binele lor și al Bisericii.

Spre a încheia expunerea — incompletă — a metodelor și mijloacelor de promovare a Apostolatului social, se cuvine să amintim, nu în ultimul rând, de însemnătatea și folosul Vizitelor pastorale și, cu deosebire a cercetării boavelor. Ele nu sunt vizite obișnuite, cu obligații de întoarcere vizitei sau de pregătiri cu mâncare și băutură, ca în vizitele sociale dintre oameni. Acest lucru trebuie arătat credincioșilor fără a refuza orice semn de atenție care ar putea să-i înveștească. Vizitele pastorale, efectuate după un plan bine chibzuit, cu toate precauțiile cuvenite, prezintă unul dintre mijloacele cele mai potrivite pentru străngerea legăturilor duhovnicești între preotul păstor de suflete și păstorii săi, o adevărată metodă pentru lucrarea Apostolatului social.

Pr. prof. Dr. GHEORGHE LIȚIU

BIOETICA:

Clonarea sau „jocul de-a Dumnezeu“

Am putea spune că „evenimentul anului“ în câmpul biogenetic este desigur problema clonării. Se știa că în 1981 se obținuse clonarea unor amfibii. În primăvara acestui an, opinia publică mondială afla despre reușita clonării unei oi, de către niște biologi scoțieni. La mai puțin de o săptămână, oameni de știință din statul american Oregon anunțau replicarea a două maimuțe. Intrucât clonarea omului devine posibilă — chiar dacă nedemonstrabilă, deocamdată —, omenirea a reacționat vehement, atrăgând atenția asupra pericolului ce le comportă această tehnică de inginerie genetică.

Prin clonare înțelegem procedeul prin care se poate obține o serie de descendenți genetic identici, dintr-un singur organism. Există două tipuri de clonare: fisiunea gemelară și transferul de nucleu (nuclear transfer).

Fisiunea gemelară e procedeul prin care o celulă suferă o diviziune, dând naștere la doi embrioni identici, din care vor rezulta doi indivizi identici. Aceștia sunt gemenii homozigoti, având același ADN; avem de a face cu o clonare naturală. Dar fisiunea gemelară poate fi și provocată, obținându-se, prin clonare artificială, doi embrioni identici.

Transferul de nucleu este metoda de clonare artificială, prin care celula-ou, înainte de a se forma zigotul, e privată de nucleu. În locul acestuia, se introduce nucleul provenit de la o celulă somatică a unui adult din aceeași specie (celulă prelevată, de obicei, din piele sau intestin). Nucleul introdus în celula-ou va da naștere unui individ absolut identic celui de la care a fost prelevată celula somatică. Avem

de-a face, deci, cu o fecundație „asexuată“. Iar numărul indivizilor obținuți pe această cale poate fi nelimitat.

Ne vom opri asupra unor cazuri particulare și a implicațiilor lor etice.

S-au auzit glasuri care au văzut în fisiunea gemelară posibilitatea utilizării succesive a unui gemen congelat, în cazul morții celui-lalt. Sau, mai grav, considerarea unuia dintre gemeni drept sursă de organe și țesuturi pentru celălalt: în felul acesta, s-ar putea evita neajunsurile provocate de incompatibilitatea în cazul transplantelor.

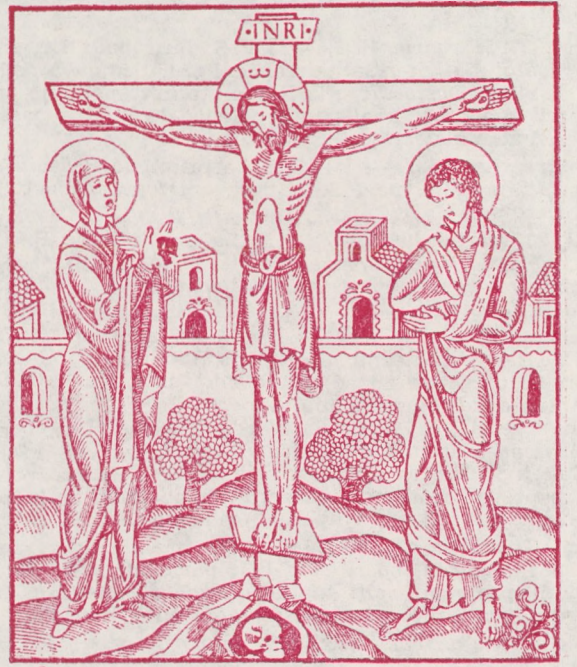
Clonarea prin transfer cunoaște și ea mai multe forme.

Există un transfer de cromozomi singulari. Se iau în discuție

(Continuare în pag. a 4-a)

Ierom. IUVENALIE IONAȘCU

Faptele cele mari ale Crucii

dul biruinței? Află acum și chipul în care fără oboseală s-a făcut fapta cea mare. Noi n-am muțat în sânge armele, n-am stat în ordinea de bătaie, n-am primit rane, nici n-am văzut războiul și am primit victoria. Lupta este a Stăpânului și victoria este a noastră, a robilor...¹⁰

Se biruiește astfel sabia Ede-nului¹¹.

Dar restaurarea aceasta — restitutio omnia in Hristi — nu privește doar pe om, ca fire a lui Adam cel dintâi: „S-a schimbat făptura prin a Tale pațimi căci cu Tine au pățimit TOATE câte sunt, Țiitor a toate cunoscându-Te“¹². Toate aceste confundări cosmogonice ale Luceafărului, tot acest tremur de stele și pământuri sectionate în munți, vălcele și ape, cutremurarea soarelui însuși la vederea pogorării în groapă a Mântuitorului, la învelirea Lui în noaptea cea neagră, se fac pentru ca strălucirea lor să fie mai orbitoare, pentru ca răsărirea lor în zori de zi să fie cuprinsă în razele minunii Crucii, în razele Crucii înseși „luna, soarele se întunecă împreună, Doamne și robi binevoitori Ți s-au arătat și în mantii negre s-au înveșmântat“¹³.

Dacă vrem însă să ne îmbogățim din comoara patimii Domnului, care este comoară a învierii, să reproducem însă prin propria viață scenele care au precedat și au însoțit ACTUL acesta uriaș, Zice Sf. Grigorie Nazianzul: „Dacă ești Simon Cirineul, la Crucea și urmează. Dacă te-ai răstignit împreună cu Hristos, ca tâlharul, recunoaște ca om cinstit, că Hristos e Dumnezeu. Dacă Hristos a fost scotit cu cei fărădelege din cauza ta și a păcatului tău, fii drept din cauza Lui. Inchină-te Aceluia care a fost spânzurat pe lemn pentru tine, și tu însuși spânzurându-te pe lemn, culege câștig din fapta rea: cumpără-ți mântuirea cu moartea. Intră cu Iisus în rai ca să-ți dai seama de lucrurile din care ai căzut. Privește la frumusețile de acolo. Lasă pe cărcotaș să moară afară, în blasfemia lui. Dacă ești Iosif din Arimateea, cere trupul de la Cel care L-a răstignit; curățirea lumii să fie și a ta. Dacă ești Nicodim, adoratorul de noapte al lui Dumnezeu, unge-L cu miruri. Dacă ești Maria, dacă ești cealaltă Marie, dacă ești Salomeea, dacă ești Ioana, varsă lacrimi pentru El dimineața. Fă ca să vezi prima răsturnată piatra de pe mormânt, poate și pe ingeri și pe Iisus însuși. Spune ceva! Ascultă glasul! Dacă auzi: „nu te atinge“ închină-te cuvântului dar nu fi mahnit! Căci El cunoaște pe aceia cărora Li-Sa arătat întâi. Prăznuiește Învierea. Ajută Evei cea întâi căzută, ca să salute prima pe Hristos și să-L vestească ucenicilor. Fii Petru sau Ioan. Grăbește-te la mormânt luându-te la întrecere cu ceilalți, și luptând lupta cea bună. Dacă ești întrecut în iușeală, biruie cu răvna, nu aplecându-te peste mormânt, ci intrând în el. Dacă asemenea lui Toma nu ești prezent în ceata ucenicilor cărora li s-a arătat Hristos, când li vezi să nu fii necredincios! Dacă tu nu crezi, fiindcă nu L-ai văzut, crede celor care vorbesc despre El. Dacă nu crezi nici acestora, ai încredere în semnele cuielelor. Dacă Hristos coboară la iad, coboară și tu cu El. Află și tainele lui Hristos de acolo, află care este iconomia îndoitei Sale pogorării, care e pricina acestei pogorări: dacă prin venirea Sa la iad, El îi mântuiește pe toți sau și acolo numai pe cei care au crezut“¹⁵.

„Învierea lui Hristos văzând...“

(Urmare din pag. 1)

atunci nu L-a văzut cineva înviind? (Cateheza a XIII-a, în: Mitropolia Ardealului, nr. 2, 1990). Înlocuind „acum o mie de ani“ cu „acum două mii de ani“, ne putem pune și noi, credincioșii de azi, aceeași întrebare. În fond nu este oare un lucru cu totul deosebit să credem în Înviere și s-o mărturisim ori de câte ori rostim „Crezul“, mai ales într-o vreme în care atât de mulți din cei ce își zic lor creștini nu mai cred în ea și nici nu mai așteaptă nimic de la ea („nădăjduind“ în Hristos numai pentru fericea vieții acesteia, cf. 1 Cor. 15, 19)? Mai mult, așa cum zice și Sfântul Simeon, nimeni n-a văzut Învierea lui Hristos, nimeni n-a fost martor al ei. Au fost numai martorii ai lui Hristos înviați, cei care s-au învrednicit să li Se arate.

Unul dintre aceștia a fost și apostolul Toma, care L-a văzut pe Hristos înviați și a pipăit rănila Lui. Oare atunci de ce li spune Mântuitorul: „Pentru că ai văzut, ai crezut; fericiți cei ce n-au văzut și au crezut“? (Ioan 20, 29). Cum să înțelegem că Mântuitorul fericește credința iar Duhul Sfânt vederea? E posibil să „crezi“ în Înviere și să nu o „vezi“, sau să o „vezi“ fără să „crezi“ în ea? Despre ce fel de „credință“ și ce fel de „vedere“ este vorba aici? Nu la o mie sau la două mii de ani distanță de acele Zile, ci chiar primei generații de creștini care n-a fost de față la cele întâmplate în Ierusalim în zilele acelea, Sfântul Ioan Teologul îi scria: „Ceea ce era la început... ceea ce am văzut cu ochii noștri, ceea ce am privit și mâinile noastre au pipăit, pe Cuvântul Vieții — și Viața s-a arătat și am văzut-o și vă mărturisim și vă vestim Viața de vezi... — ce am văzut și am auzit, vă vestim și vouă ca și voi să aveți împărțășire cu noi, iar împărțășirea

noastră este cu Tatăl și cu Fiul Său, Iisus Hristos“. (1 Ioan 1, 1—3).

Desigur că mulți au fost în Ierusalim în acele zile care au văzut cele petrecute și n-au crezut; unii însă le-au văzut, au crezut și au mărturisit (Ioan 19,35); iar alții nu le-au văzut dar au crezut că mărturisirea aceea este adevărată. Destinatarilor propovăduirii apostolice, monahii Sfântului Simeon, ca și noi cei de azi, ne numărăm printre aceștia din urmă și nouă ne spune Mântuitorul că nu avem nici un motiv să regretăm că „n-am văzut“. Și nu pentru că este vreo virtute în a „crede și nu cerceta“. Credința care nu este dovadă (Evrei 11,1) este credulitate zadarnică (cf. 1 Cor. 15, 14, 17), dar credința care este încredințare este Viață (cf. Ioan 20, 31). Iar dovada și încredințarea credinței ne fac mai mult decât niște „martori oculari“ oarecare: „Credința... dă celui ce o are certitudinea existenței lui Dumnezeu și a celor dumnezeiești... mai mult decât atinge ochiul prin vedere aparente exterioare ale lucrurilor sensibile“, spune undeva Sfântul Maxim Mărturisitorul (Epistola a II-a, „Despre iubirea agapică“, în: Mitropolia Ardealului, nr. 1, 1988). Așadar, cu nimic n-ar trebui să fim mai puțin fericiți decât Apostolul ce și-a întins mâna pipând și mărturisind pe Hristos înviați ca Domn și Dumnezeu, căci aceeași „dovadă“ ne este dată tuturor și fiecăruia în parte:

„Oare dumnezeiasca Scriptură, continua cuvântul Sfântului Simion, vrea ca noi să mințim? Să nu fie! Dimpotrivă, ea ne îndeamnă mai degrabă să spunem adevărul: că în fiecare din noi cei credincioși are loc Învierea lui Hristos și aceasta nu o dată, ci în fiecare ceas, atunci când... însuși Stăpânul Hristos învie întru noi... Deci cător li Se arată

Hristos înviind, li se arată cu totul în chip duhovnicesc, fiind văzut cu ochii duhovnicesci. Căci atunci când vine în noi prin Duhul, ne învie din morți, ne face vii și ne dă să-L vedem întreg și viu întru noi, El Cel nemuritor și nepieritor; dar nu numai aceasta, ci ne dăruiește și harul de a-L cunoaște limpede ca Unul ce împreună învie cu noi și este împreună-preamărit cu noi precum mărturisește toată Scriptura“ (Efes. 2, 6; Rom. 8, 17). Când, unde și cum anume se petrece aceasta? Nu cumva e vorba de o „mistică“ prea înaltă, accesibilă Sfinților Apostoli și Sfinților Părinți dar inaccesibilă nouă, creștinilor de azi?

La Sfânta Liturghie, în ziua întâia a fiecărei săptămâni, când Biserica este adunată și ușile sunt încuiate, când auzim binecuvântarea „Pace tuturor!“ și pogorât Duhul Sfânt peste preoți, peste popor și peste cinstitele daruri, fiecare suntem chemați să înnoim pipăirea lui Toma: „Să ne sârguim și noi a ne sfinți mâinile prin fericea de patimi și așa să ne atingem de coasta Stăpânului“. (Utreniă de Miercuri în săptămâna a doua după Paști, la stihovăni). O dată pentru totdeauna „s-a înfipt Crucea în locul Capătării“ dar „nemurirea pe care ea a înflorit-o nouă din izvorul coastei lui Hristos curge pururea.“ (Vecernia aceleiași zile, la stihovăni). Aceasta o și mărturisim zicând: „Am văzut Lumina cea adevărată, am primit Duhul cel cereș...“. O dată pentru totdeauna a șezut Hristos „de-a dreapta Slavei, întru cele prea înalte“ (Evr. 1, 3), dar pururea se junghie și pururea pătimește tainic pentru fiecare om. Așadar, de căutam încredințarea învierii, aceasta ne e deplin accesibilă căci coasta lui Hristos e deschisă și sângele Său se varsă, însă nu numai în Euharistie ci și acolo oriunde cineva flămânzește, ori însetează, ori n-are unde să-și plece capul, ori este gol: acolo oriunde un om se află în închisoarea tragediilor vieții:

„Noi știm că am trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați; cine nu iubește pe frațele său rămâne în moarte... Întru aceasta am cunoscut iubirea: că El și-a pus sufletul Său pentru noi; și noi datorii suntem să ne punem sufletele pentru frați.“ (1 Ioan 3, 14, 16).

Învierea ne e accesibilă în Euharistie și Euharistia în iubirea care se jertfește. Vedem Învierea în care credem dacă ne însușim Crucea, după ce am fost însușiți de ea. Iar dacă acceptăm schimbarea, schimbarea Crucii și Învierii (cf. 2 Cor. 5, 14—15), atunci nu mai e o simplă posibilitate ci chiar o datorie. Ni se cere prea mult? Vom renunța să folosim talentul pentru că ni se pare un negoi prea exigent? Nu ni se cere decât după cât am primit, iar răsplata va fi bucuria veșnică:

„Veniiți credincioșilor să lucrăm Stăpânului cu osădie, că împarte slugilor bogăție. Și ficcare din noi să înmulțească talentul harului după măsură. Unul să aducă înșe epociune prin fapte bune, iar altul să săvășească slujba luminării; credinciosul să împărțășească cuvântul său celui ce nu știe tainele, iar altul să-și împărțășească bogăția săracilor. Că așa vom înmulți imprumutul. Și ca niște economi credincioși ai harului, ne vom învrednici de bucuria Stăpânului. De care învrednicește-ne pe noi, Hristoase Dumnezeule, ca un iubit de oameni“. (Denia sfinții și marii zi Marți, la stihovăni).

Sfinții Părinți cunosc oprobriul morții pe Cruce și dau răspunsuri precise aceluia care obiectează doctrinei creștine. Sf. Grigorie de Nazianz, Sf. Grigorie de Nissa, Sf. Vasile cel Mare, sau Sf. Ioan Gură de Aur vin să întărească prin cuvintele lor cele întărite deja în textele Triodului. Sf. Grigorie de Nissa zice că Hristos, întins pe Cruce una cu El întregul univers, și concentra într-o singură armonie și unanimitate valorile diferite ale existenței (Cuvântarea 45 — Cuvânt la Sf. Paște). Crucea devine astfel simbol al unității în Dumnezeu. Mentalitatea epocii este preschimbată, transformată. Icosul Sămbeții celei Mari ne arată această reunire în brațele deschise ale Crucii: „Cel ce cuprinde toate s-a înălțat pe Cruce, și se tânguiește toată zidirea văzându-L spânzurându-Se gol, pe lemn; soarele și-a ascuns razele și stelele și-au tănuțit lumina și pământul cu multă frică s-a cutremurat, marea a fugit și pietrele s-au despicat, și morminte multe s-au deschis, și trupuri de Sfinți bărbați s-au sculat, iadul jos a suspinat și iudeii s-au sfătuit să hulească învierea lui Hristos...“¹ Crucea capătă astfel valoarea pe care i-o dăruiește suferința Iubirii spânzurate pe cele patru brațe ale sale „cuțitului celui înmuțat cu miere, pentru a pătrunde mai abilit în ranele Domnului“. Iar iubirea chiar când e spânzurată și rănită este sentimentul care unește, care adună. Strigătul durerii morții acestei iubiri vine din străfunduri: „O, minuni străine! O, ce lucruri nouă! Cel ce-mi dă suflare mie se poartă mort, îngropat de mâinile lui Iosif“². Sensul Crucii este însă unul ce modifică de profundis firea umană: „Suind Tu pe Cruce, împreună ai suit și pe muritorii vii, iar stând în pământ, ai sculat de acolo pe cei adormiți“³. Iar răstignirea aceasta este o chemare la îndumnezeire: „Răstignit pe Cruce ai chemat pe oameni“⁴, o sfărâmare a unei împletiri legaliste: „Răstignindu-L s-a rupt tâmpla templului prin mijloc și ascund lumina în razele minunii Crucii, în razele Crucii înseși „luna, soarele se întunecă împreună, Doamne și robi binevoitori Ți s-au arătat și în mantii negre s-au înveșmântat“¹³.

Punctul acesta de maximă chezoză pentru Fiul lui Dumnezeu cel Întrupat are un corespondent mântuitor pentru firea umană pe care Domnul a venit s-o restauzeze. Pentru că: „S-a temut Adam, Dumnezeu umblând prin rai atunci, iar acum s-a bucurat că ai venit la iad: căci când zădărnici acum s-a ridicat“⁶. „A dormit Adam și din coasta lui-și scoase moarte; Tu dormind acum, Cuvinte al lui Dumnezeu, lumii viață izvorăști din coasta Ta“⁷. Chenezoi li corespunde teozoa. Adam cel nou sparge universul concentraționar în care diavolul forțase intrarea celui vechi. Pentru că „Cel ce stăpânește toate făpturile pătimește azi și moarte pentru noi“⁸, toate s-au înnoit. Întăiul supus înnoirii e fără îndoială Adam: „Pe întâiul Adam prin păcat omorât, la viață ridicându-l cu moartea Ta, Adam nou în trup Te-ai arătat acum“⁹.

Victoria este deplină însă numai atunci când ochii coboară sub Cruce, în locul îngropării. Mântuitorul, „prin mijloacele prin care a învins diavolul pe întâiul Adam, prin acelea a triumfat asupra aceluia. Luând chiar armele diavolului cu ele a atacat. Ascultă cum simboalele înfrângerii noastre au fost: fecioara, lemnul și moartea. Eva era fecioară, căci încă nu cunoscuse bărbat, lemn era și pomul și moartea era pedeapsa lui Adam. Dar iată iarăși Fecioara și lemnul și moartea: înseși simboalele înfrângerii au ajuns simboalele biruinței. Căci în locul Evei — Maria; în locul lemnului — cuonstintei binelui și răului, lemnul Crucii; în locul morții lui Adam, moartea lui Hristos. Ai văzut deci mijloacele prin care a biruit, prin acelea a fost învins. Diavolul a smintit pe Adam, biruindu-l printr-un pom; Hristos a doborât la pământ pe diavol prin Cruce. Cu un lemn l-a trimis în iad, dar un lemn i-a rechemat de acolo pe cei plecați. Iarăși un lemn a ascuns gol pe cel rob, dar alt lemn a arătat tuturor din înălțime gol pe Cel învingător. O moarte a condamnat pe toți cei de după El, iar altă moarte a înviați pe toți cei care au fost înainte de El. „Cine va povesti puterile Domnului“ (Ps. 65, 2). Din moarte am ajuns nemuritor. Acestea sunt faptele cele mari ale Crucii. Ai aflat biruința? Ai aflat mo-

„Acesta este dublul mister al acestei Vineri binecuvântate și înălțăminte. Ni-l descoperă luptele din această zi care ne silesc la participare. Pe de o parte ele stăruie constant asupra patimii lui Hristos ca păcat al tuturor păcătoșilor, crimă a tuturor criminalilor. La Utreniă, lecturile celor 12 Evanghelii ale Patimilor ne silesc a urma pas cu pas pe Hristos în suferința Sa; Ceasurile înlocuiesc Sf. Liturghie, căci interdicția de a săvârși Euharistia în această zi înseamnă că Taina prezentă în Hristos nu aparține acestei creații a păcatului și a întinericului, ci este taina lumii viitoare, în sfârșit la Vecernie slujba coborârii de pe Cruce, lecturile și imnele sunt pline de acuzații solemne împotriva celor care de bunăvoie și în mod liber au hotărât omorârea lui Hristos, justificând crima lor în numele religiei lor, a loialității lor politice, a considerațiilor lor practice și a ascultării lor profesionale.

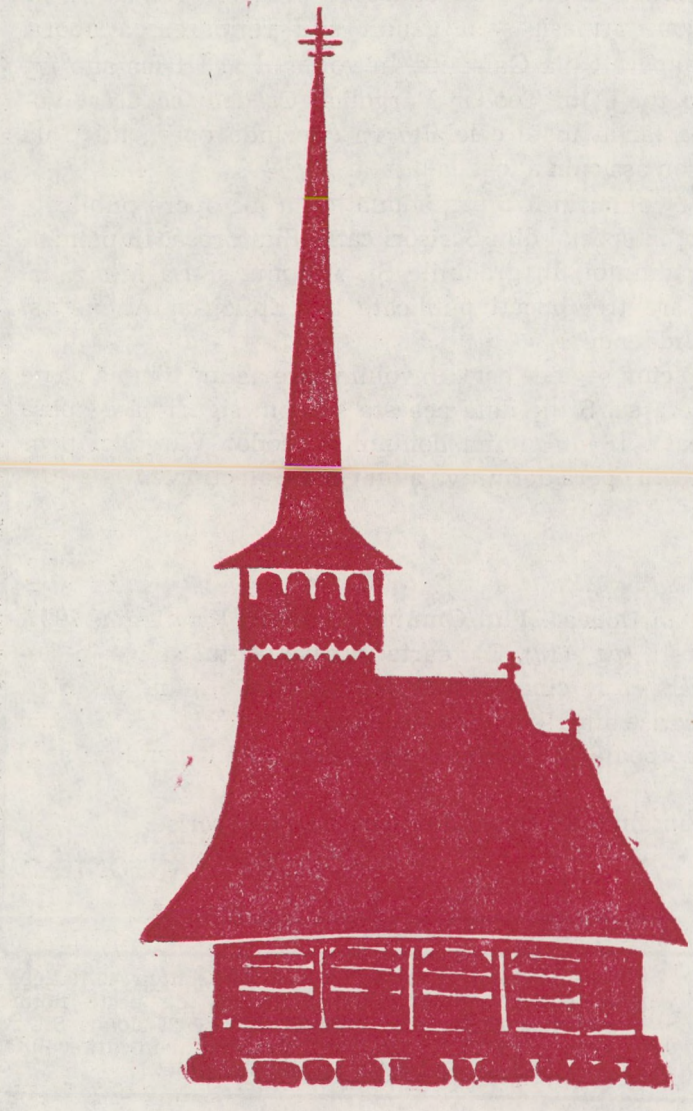
Pe de altă parte, întâlnim de la începutul slujbei al doilea aspect al tainei acestei zile, cel al jertfei din dragoste care pregătește victoria finală. De la prima lectură a Evangheliei unde răsună avertismentul solemn al lui Hristos: acum Fiul Omului a fost preamărit și Dumnezeu a fost preamărit în El, până la Stihurile sfârșitului Vecerniei, lumea se face din ce în ce mai vie și în același timp crește nădejdea și certitudinea că moartea va fi învinsă prin moarte: „Când ai fost pus în groapă nouă pentru toți, Izbăvitorule al tuturor, iadul cel cu totul de răs văzându-Te s-a îngrozit, zăvoarele s-au sfărâmat și porțile s-au zdrobit, mormintele s-au deschis și morții au înviați. Atunci și cu mulțumire bucurându-se, a strigat Ție: „Slavă smereniei Tale, Iubitorule de oameni.“

Și când la sfârșitul Vecerniei imaginea lui Hristos în mormânt este adusă în mijlocul Bisericii, când această lungă zi sosește la capătul său, noi știm că lunga istorie a salvării și a mântuirii atinge de asemenea sfârșitul său. A șaptea zi, ziua de odihnă, culmea, sâmbăta binecuvântată, și cu ea, revelația mormântului care dăruiește viață...“¹⁴.

Pr. CONSTANTIN NECULA

NOTE BIBLIOGRAFICE

1. Triod, Ed. a VII-a, București, 1970, p. 635.
2. Idem, p. 658.
3. Ibidem, p. 642.
4. Ibidem, p. 644.
5. Ibidem, p. 645.
6. Ibidem, p. 648.
7. Ibidem, p. 650.
8. Ibidem, p. 645.
9. Ibidem, p. 644.
10. Sf. Ioan Hrisostom, „Cuvântări la Praznice Impărătești“, trad. Pr. D. Fecioru, București, 1942, 126—129 p.
11. Triod, ed. cit., p. 645.
12. Idem, p. 643.
13. Ibidem, p. 644.
14. Episcopia Ortodoxă Română, Alba Iulia, „Drumul Crucii“, Ed. Episcopiei, 1994, p. 44—51.
15. Sf. Grigorie de Nazianz, apud Pr. Prof. Ioan Coman, „Iconomia Învierii Domnului în predicile pascale ale Sf. Grigorie de Nazianz și Sf. Grigorie de Nissa“, G.B. anul XIV, nr. 3—4/1955, p. 185.

AGENDA I.P.S. MITROPOLIT ANTONIE

- **Vineri, 27 februarie 1998.** — I.P.S. Mitropolit Dr. ANTONIE al Ardealului a prezidat lucrările Permanenței Consiliului Eparhial Sibiu. Desfășurate la Reședința mitropolitană, în cadrul lucrărilor au fost analizate probleme de interes pastoral, misionar și administrativ ale Eparhiei.
- **Joi, 5 martie 1998.** — I.P.S. Sa a primit la Reședința mitropolitană din Sibiu, pe P.S. Andrei, episcopul Alba-Iuliei, aflat în trecere prin Sibiu.
- **Luni, 23 martie 1998.** — I.P.S. Sa a primit pe P. Cuv. Arhim. Ioan Iovan de la Mănăstirea Recea, jud. Mureș, aflat în Sibiu pentru a ține o conferință la invitația Ligii Studenților Ortodocși din Sibiu.
- **Sâmbătă, 28 martie a.c.** — I.P.S. Sa a primit la Reședința pe dl. Dragoș Șeuleanu, directorul Radiodifuziunii Române, care are în pregătire un volum de interviuri luate I.P.S. Mitropolit Antonie încă din vara anului trecut.
— În aceeași zi, I.P.S. Sa a primit pe P. Cuv. Arhim. Irineu Duvlea, Starețul Mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus, jud. Brașov. Cu acest prilej I.P.S. Sa s-a interesat în deaproape de bunul mers al vieții monahale de acolo, precum și de stadiul lucrărilor la viitoarea Academie de la Sâmbăta.
- **Marti, 31 martie a.c.** — I.P.S. Sa a prezidat lucrările Consiliului Eparhial Sibiu, la care au luat parte membrii Consiliului, părinții protopopi, alți invitați. Au fost analizate probleme de ordin economic, administrativ, cultural, misionar și filantropic din viața Arhiepiscopiei Sibiului.
- **Sâmbătă, 4 aprilie a.c.** — I.P.S. Sa a primit la Reședința mitropolitană din Sibiu pe dl. prof. univ. dr. Ioan Pascu, rectorul Facultății de Medicină din Tg. Mureș, aflat în vizită în Sibiu.

Clonarea

(Urmare din pag. a 3-a)

în special cromozomii X și Y, clonarea privind, în acest caz, selectarea sexului.

Clonarea genelor singulare privește transferarea acestora în patrimoniul genetic al unor c.d. vectori (ex., virusuri), prin tehnica ADN-ului recombinat. Multiplicarea virusului înseamnă și multiplicarea genei ce prezintă interes.

Cea mai cunoscută, dar și mai îngrijorătoare, este clonarea prin transfer de nucleu. Obținerea de indivizi „în serie”, chiar dacă ține deocamdată de domeniul științifico-fantastic, poate fi utilizată de un regim totalitar spre a „fabrica” mii de savanți identici genetic (așa-zisii „copii Nobel”), sau muncitori identici, sau o armată de războinici etc. Selecția pe diverse criterii (inteligentă, forță fizică, conformism) se subsumează unor finalități eugeneice.

S-a adus în discuție, în același context științifico-fantastic, posibilitatea utilizării celulelor somatice provenind de la un cadavru congelat, pentru obținerea unei serii de indivizi identici defunctului ce prezenta calități particulare (inteligentă superioară etc.).

Desigur, observații de natură etică, ce pot fi aduse acestui tip de inginerie genetică, sunt multiple, în funcție de anomaliiile ce le creează.

Transferând, în citoplasma unei celule-ou denucleate, ADN-ul unei celule somatice, se obține un individ care, genetic, nu moștenește patrimoniul ereditar de la adevărații săi părinți (cei care au dat cei doi gameți), ci doar de la unul din ei. Astfel, fiul are în trecut materialul genetic al tatălui său. În alte cuvinte, este „frate-geamă” cu... tatăl său. Adevărații părinți — genetic vorbind — sunt... bunicii din partea tatălui. Iar frații săi, născuți pe cale naturală, sunt, genetic, „nepoți de frate”.

Situația e asemănătoare, în cazul în care nucleul transferat provine de la mamă.

Dacă nucleul e transferat de la o a treia persoană, din punct de vedere genetic copilul are un singur părinte: donatorul nucleului, care-i este, de fapt, identic, iar din punct de vedere fizic are doi părinți: donatorul gameților, părinți care nu-i seamănă într-un nimic.

Prin clonare, se produce o gravă perturbare a raporturilor părinți-copii, frate-frate, fii-bunici, frați-nepoți de frați. Apar frați gemeni, proveniți din două generații.

De asemenea, apare posibilitatea fertilizării „famililor” (sic!) de homosexuali.

Se pot ivi conflicte de natură juridică între părinții de drept și părintele „genetic”.

Toate acestea se prezintă ca o violare a unui drept fundamental al copilului: acela de a se naște în urma uniunii conjugale și a avea doi părinți, pe care să-i moștenească genetic, afectiv și cultural.

Desigur că există și o motivație, în favoarea liceității clonării prin transfer nuclear: depășirea lipsei de fertilitate în familiile ce acuză această dramă. Dar cel mai adesea, aceste tehnici se disting prin caracterul lor substitutiv sau manipulator.

După anunțarea reușitei clonării oii și a maimuței, unele state au căutat să ia măsuri preventive, interzicând experimentele pe om. Președintele Clinton a afirmat un hotărât „nu!” utilizării fondurilor federale unor astfel de experimente. „Să nu ne jucăm de-a Dumnezeu”, s-a exprimat el. „Trebuie să apărăm valorile, familia și convingerile religioase și filosofice ale multora”.

Aceste tehnici se dovedesc a fi pe cât de anti-naturale (așa zice: anti-umane), pe atât de periculoase. Pentru genetică, se profilează posibilitatea lor, dar cine poate garanta inofensivitatea lor? Câtă vreme se experimentează clonări de tip „hibridant”, prin transferul unui nucleu somatic uman în citoplasma celulei-ou denucleate, de origine animală, probabilitatea obținerii unor monștri e ridicată. Când știința a intrat în „vistișurile vieții”, mulți din noi ne-am întrebat nu „de ce să nu se facă?”, ci „de ce s-ar face?” astfel de experimente.

În ce ne privește, credem că clonarea omului prin metoda nuclear transfer este încă departe de realizare. Și, totodată, că experiențe asupra genomului uman se fac de mulți ani! Unele dintre ele au fost anunțate în ultimii ani doar pentru a sonda opinia publică mondială. Amenințarea la adresa omului, din partea omului, rămâne încă serioasă.

Biserica Creștină a afirmat dintotdeauna sfîntenția vieții și demnitățile umane ce decurg din ea și a consfințit nașterea de prunci doar în cadrul uniunii conjugale (pe care a ridicat-o la nivel de Taină). Excepție făcând motivațiile curative, experiențele de inginerie genetică, ce se dovedesc a fi substitutive sau manipulative ale materialului genetic și ale funcțiilor naturii umane, sunt pasibile de sancțiuni în primul rând morale, apoi juridice. Și se constituie, de fapt, într-o serioasă problemă de bioetică, greu de soluționat fără o solidă antropologie de referință. Pentru o conștiință ortodoxă, pentru care divino-umanitatea lui Hristos devine fundament pentru o antropologie creștină autentică, clonarea (această fantasmă ce frământă omenirea) e o falsă problemă. Ea rămâne o formă a amenințării ce vine din partea unei științe ce riscă să scape de sub control. E născută și creează senzație într-o societate secularizată.

„Talita kumi”

Revista Seminarului Teologic Liceal „Sfânta Ecaterina” de la Mănăstirea Prislop. Anul I, Nr. 1, ianuarie-martie 1998

Am primit, la Redacție, primul număr al revistei „Talita kumi”, editată de către Seminarul Teologic Liceal „Sfânta Ecaterina” de la Mănăstirea Prislop, jud. Hunedoara.

Înainte de a ne referi la această frumoasă și laudabilă inițiativă, a editării unei reviste liceale, am dori să subliniem rolul și importanța școlii, care o patronează. Aceasta este continuatoarea vestitei școli monahale de la Mănăstirea Horezu, din Oltenia, desființată, și nu mai puțin a celei școli mănăstirești întemeiată prin grija Domniței Zamfira, fiica lui Moise Vodă, care a recitatorit așezământul de la Prislop și care își doarme acolo somnul de veci (†1580).

Prin stăruința conducerii și înțregului sobor de azi, de la Prislop, au fost create condiții corespunzătoare adăpostirii școlii, înălțându-se în incinta mănăstirii — două noi și monumentale corpuri de clădiri, în stil brâncovelesc, care reflectă și simțul artistic și profunda inspirație a protectorului duhovnicesc al mănăstirii, care a fost părintele Arsenie Boca.

Bunelor condiții de cazare și desfășurare a procesului instructiv-educativ se adaugă stăruința unui zel și competitiv corp didactic, alcătuit din profesoare — monahii cu studii teologice și filozofice la nivel de licență, ca și din profesoare cu pregătire laică de specialitate, la același nivel academic.

Faptul că elevele își desăvârșesc educația religioasă morală în preajma străvechiului lăcaș de închinăciune datând din vremea

lui Nicodim, ca și în preajma mormântului unuia dintre marii părinți duhovnicesți ai secolului nostru, grăiește de la sine despre temeinicia pregătirii viitoarelor profesoare de religie și asistente în domeniul slujirii diaconale a Bisericii.

Revenind la prezentarea revistei, dorim să subliniem filiația ei la revista „Gândirea”, fie și numai prin ilustrația ei, parțial imprimată de la aceasta (câteva din desenele lui Demian).

Colectivul redacțional este alcătuit din câteva dintre profesorele școlii și evident din reprezentante ale celor cinci clase seminare.

Din foaia de titlu aflăm semnificația denumirii revistei „Talita kumi” — Fică, fie îți zic, scoală-te”, cuvinte pe care Mântuitorul le-a adresat fiicei lui Iair, din Capernaum, când a săvârșit minunea învierii acesteia, (vezi Mc. 5, 22—43).

Ne este prezentat apoi programul revistei, în patru puncte, sublinindu-se dorința unui cuprins cât mai divers și mai bogat. Cele douăzeci de pagini, care alcătuiesc cuprinsul primului număr, cuprind articole și compoziții proprii, în proză și versuri, ale profesoarelor și elevelor.

Și sub raport grafic, revista este atractivă și de ținută.

Imprimarea, computerizată, este de asemenea rezultatul efortului conjugat al profesoarelor și elevelor.

Este vorba de un bun început, care merită prețuirea și încurajarea din partea noastră, a tuturor.

Pr. prof. D. ABRUDAN

Draznicul Invierii Domnului ne oferă alesul prilej de a adresa colaboratorilor și cititorilor „Telegrafului Român” urarea de sănătate și fericire.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să coboare peste sufletele noastre lumina bunei înțelegeri, a speranței de mai bine și a dragostei frățești.

Hristos a înviat!

REDACȚIA

● Semnalăm ● Semnalăm ●

● Gala Galaction, Jurnal, vol. II, editura Albatros, București, 1997 (pg. 379). Ediție îngrijită de Teodor Vărgolici și publicată tot de el.

Iată că pe lângă „Opera” lui Gala Galaction apare acum și „Jurnalul” său, poate cea mai de seamă contribuție literară a sa. Acesta apare în ediția a II-a, text integral, ediția îngrijită și note de Teodor Vărgolici. Se pare că vor continua astfel până la vol. IX. El începe la 13 iunie 1904, la Cernăuți și se termină la 12 iulie 1912 la mănăstirea Agapia. Și scrie la 17 aprilie 1912: „Ieri am împlinit 33 de ani; azi s-au împlinit 9 ani de la cununia mea religioasă. Triste aniversări, e seara târziu și stau la sărăcăciosul meu birou și privesc cu degustată oboseală peste acești 33 de ani și peste acești 9 ani.

„Mai bine ar fi fost de nu s-ar fi născut”, spunea cu profunzime Ecleziaștul, despre fiecare dintre noi, în genere, și despre mine îndeosebi”, pg. 343.

Jurnalul lui Gala Galaction, ca și întreaga sa operă, reflectă structura cu totul aparte, singulară, a personalității sale complexe și contradictorii. Imaginea lui Gala Galaction, ca om și ca personalitate creatoare, s-a înfățișat contemporanilor săi și s-a fixat în conștiința posterității sub multiple nuanțe, divergente unele față de altele, însă străbătute toate de o anume însușire particulară, care, paradoxal, le armonizează într-o individualitate unică, de o distinctă originalitate, într-un întreg, cu un profil aparte, specific, ce nu poate fi conceput și înțeles decât în ansamblul elementelor lui componente.

Al doilea volum al Jurnalului cuprinde perioada 1904—1912.

Acest al doilea volum a fost foarte interesant pentru opera lui Galaction. În orice caz e bine că apare. Găsim aici pe lângă scriitor, pe omul contactelor, pe acela care în afară de scrisul ca atare pe care-l cultiva, își cultiva și memoria și iată cum a ajuns să ne lase nouă volume. Sunt foarte interesante.

*
*
*

● Vasile Țepordei, „Au murit cu gândul și dorul de Basarabia”, Editura Eminescu, 1997, (pg. 168).

E o carte plină de personalități din Basarabia, trecute la Domnul. Sunt aici mari luptători pentru unire: Nichifor Crainic, Mitropolitul Gurie, Pan Halipa, Anton Crihan, pr. Mihail Berezovschi, pr. Vlad Lăpușneanu și prof. Elena Ciornea, avocatul Zenovie Buruiană și mulți alții, cărora părintele Țepordei le face portretul. E o idee bună aceea de a-i prinde pe toți într-o carte ca și când ar mai exista încă. Îi adună pe toți la un loc, vorbește de locurile lor de refugiu și de aspra iubire cu care și-au trăit ultimii ani ai vieții. Au trăit într-o nădejde, și-au murit așteptând, ei oamneni cu o singură fire și un singur gând: acela de a se întoarce acasă. Aș vrea să notez faptul că prinde aici și pe părinții mei: cântărețul Vasile Plămădeală, născut în aprilie 1903 și Elisabeta Plămădeală, născută în 1909. Îi sunt recunoscător părintelui Țepordei că a scris și despre părinții mei. Au trăit până la 80 de ani, sperând mereu într-o întoarcere. Dumnezeu a vrut astfel. I-a luat acolo, în Împărăția Sa, să aștepte acolo momentul revenirii Basarabiei la noi. De altfel, toți așteaptă această revenire. Dumnezeu să le-o dea cât mai repede și lor și nouă.

*
*
*

● După ce a văzut că toată lucrarea sa de până acum ar putea fi o sursă de informație inexactă din prea multă grijă pentru opera unui cunoscut prozator român, Gala Galaction, urmașii s-au gândit să-i retipărească opera. Astfel, apare Gala Galaction în volumul al III-lea sub îngrijirea tot a lui Teodor Vărgolici. Credem că acest volum, pe lângă toate celelalte va cuprinde opera lui Gala Galaction așa cum a fost ea lăsată.

Acest volum în 375 pg., adună la un loc opere publicate în timp, în special din: Scrisori către Simforoză, În pământul făgăduinței, În grădinile Sf. Antonie și La Mangalia.

Mai are trei bucăți publicate în „Epilog și Anexe” și două „Addenda”.

După cum se vede este un volum care adună o bună parte din opera sa. Și de data aceasta suntem siguri că e opera adevărată. Îi mulțumim domnului Teodor Vărgolici pentru această operă definitivă a lui Gala Galaction.

*
*
*

● Dan Bodea, „Fiul Omului”, Editura Privilegiu, 1997, București, (pg. 118). E o carte în care poetul strigă în fiecare vers către cineva. Sunt versuri firave, pline de miez, parcă scrise dintr-o nevoie sufletească.

Nu se poate să nu citești cartea cu duhul blândeții și al iubirii.

Să cântăm totul cu gândul în care au fost scrise.

ANTONIE P.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; P.S. Visarion Rășinăreanu - episcop-vicar, — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

Abonamentul pe un an: 15 000 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2, B.C.S.A. — Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 47.21.016.680) sau echivalentul în altă valută, B.C.S.A., Sucursala Sibiu.

BIBLIOTECA „ASTRA”
SIBIU